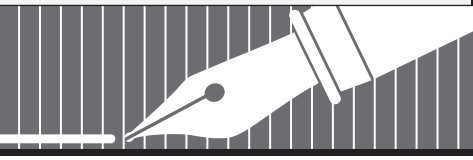

Redakcijos skiltis

Prieš Latvijos žurnalistų akis išdygo lietuviškas Brežnevas

Latvijos žurnalistai turėtų mums, lietuviams, pareikšti gilią užuojautą. Nes mūsų prezidentė Dalia Grybauskaitė apsinuogino. Pademonstravo, kad sugeba atsakinėti tik į iš anksto suderintus klausimus.

D.Grybauskaitė pati pastatė Latvijos TV laidoje tvorą. Skiriančią vakarietišką ir diktatorišką politinę kultūrą. Ir pati, kad ir kiek besistengtų vaizduoti šiuolaikinę Europą, liko ne vakarietiškos politinės kultūros pusėje. Kažkur ten. Brežnevinio mąstymo patvory. Na, kažkur prie Omsko. Vietinės gubernatorės poste.

Angela Merkel sugeba atsakinėti į žurnalistų nesuderintus klausimus bet kur. Gatvėje. Lipdama iš automobilio. Nes nėra prasto klausimo. Yra tik prastas politiko atsakymas. Ar nevykusi, netikusi reakcija. Įsivaizduokime JAV prezidentą Baraką Obamą (Barack Obama). Reikalaujantį, kad žurnalistas iš pokalbio kažką iškirptų. Iš tikrųjų demokratinėje visuomenėje iškart kiltų didžiulis skandalas.

Gali užkelti žmogų į valdžios olimpą. Bet negali pakeisti jo prigimties. Jei prigimtis nelanksti, diktatoriška, olimpe tai atsispindi išpuikimu bei savivale. Lietuvoje su D.Grybauskaitės patarėjais iš anksto suderintais klausimais bei atsakymais pamaloninama provincijos spauda. Ir jai kaip pudeliai atsidavę kai kurie portalai. Matyt, jiems tokių nudailintų, nufiltruotų atsakymų pakanka. Leidiniai, neliapsinantys D.Grybauskaitės, o kritikuojantys baudžiami Ekselencijos tyła. Jei būtų Omsko gubernatore, matyt, dar rimčiau baustų. Bet tokia asmeninė lemtis. Mentalitetas kažkur prie Vladivostoko, kultūra - šiaip sau, o tikrieji Vakarai damos sąmonėje dar neišsivystę. Tik imituojami. Kaip parodė interviu Latvijoje, netgi neišsivystę išoriškai. Griebėsi cenzūros. Tarsi būtų TV generalinė direktorė.

► Mūsų pirmajai damai visur vaidenasi provokacijos. Tai irgi diktatoriaus požymis

Angela Merkel, jei baigiantis pokalbiui apie Rytų partnerystę būtų paprašyta išvardyti penkis Vokietijos futbolininkus, nepraleistų progos parodyti latviams, kad ji ne tik Vokietijos kanclerė, bet ir šiltas žmogus. Nes brandus demokratinės valstybės vadovas nepraleistų progos padidinti simpatikų skaičių. Savo šaliai ir sau. Suvoktų, kad žurnalistas nėra provokatorius. Tai profesionalas, norintis paskutiniaisiais akordais sušiltinti, sužmoginti laidą. Tad kanclerė, jei ir nesugebėtų išvardyti futbolininkų, išvardytų penkis Vokietijos solistus. Tačiau mūsų pirmajai damai visur vaidenasi provokacijos. Tai irgi diktatoriaus požymis. Įsižeidžia iš anksto. O tokiais labai lengva provokuoti. „Užsirauna“ patys. Vakariečiai vadovai sugeba šmaikščiai išsisukti net ir provokuojami.

Ar tokiu šalies valdymo, bendravimo stiliumi tikrai einame „į Europą“. Galima lengvai įsivaizduoti D.Grybauskaitę, išdidžiai išeinančią pro auksuotas duris. Ir krypuojančia Putino eiseną drožiančią raudonu kilimu. Ar Aleksandro Lukašenkos stiliumi daužančią kumščiu į stalą. Reikalaujančią į kupreles susimetusių ministrų pasiaiškinti. Įsivaizduoti galima laisvai. Su realybe beveik sutampa. Trūksta tik krypuojančios eisenos. Ir vienintelė niekada neklystanti Ekselencija dar eikliau žingsniuotų atgal. Šlovė Brežnevui!

Lukas GRINIUS
VU TSPMI studentas, jaunimo sambūrio „Pro Patria“ narys, Redkolegijos svečias

Gerbiamieji,

Man, kaip jaunosios kartos atstovui, didelė garbė būti šiuose Mokslų akademijos rūmuose - salėje, kurioje kaip tik ir prasidėjo Sąjūdžio ir Lietuvos išsilaisvinimo istorija, - išsilaisvinimas, dėl kurio visą gyvenimą kovojo Romualdas Ozolas, - net ir šiandien.

Sugrįžtame į šią vietą ne tik todėl, kad esame kviečiami šio iškilaus žmogaus, susiburiame čia, nes mus telkia bendras Tautos ir valstybės likimas, sieja bendri išgyvenimai ir atmintis, bet dar svarbiau - jaučiame, kad Romualdo Ozolo pradėti darbai dar nebaigti.

Aš, kaip jaunosios kartos atstovas, dėkoju likimui už galimybę pažinti išskirtinių Sąjūdžio žmonių, tarp kurių buvo ir Romualdas Ozolas. Žmogus, kurio jaunatviško užsidegimo ir tvirto savo idealų gynimo galėjo pasimokyti daugelis mano kolegų, dar svarbiau - pasisemti tikro ir nesuvaidinto patriotiškumo.

Tačiau skaudina ir nerimą kelia mano kartos žmonės, kuriuos pasiglemžė juodžiausia netiesa. Netiesa - kurią būtina įvardyti, netiesa, kuri visomis galimomis pastangomis trynė šio žmogaus svarbą Lietuvai.

Tiesą sakant, galėčiau ir patylėti, jei nemanyčiau, kad tyła ir toliau naikins mano kartą, naikins Lietuvą, dėl kurios kovojo Romualdas Ozolas.

Tačiau esu įsitikinęs, kad kiekvienas doras žmogus sau ir savo šaliai turi pareigą naikinti jaunajai kartai diegiamus mitus.

Tenka ginti tikrovę, kuriai naikinti raudonojo teroro vykdytojais buvo metų gausias karių divizionas ir išdavikų pulkus. Tikrovę, kurią, prisidengiant nuomonių įvairove, pakeitė netiesa ir sovietmetį populiarūs propagandos metodai.

Nelaisvė laisvėje - taip įvardyčiau šiuolaikinę mus supančią aplinką - kai teisingumas ir tiesa tapo atgyvena, pakeista tariamai pažangių nuomonių įvairove.

Tokiomis visuotinės abejonės sąlygomis šiandien tenka klausyti: kas yra Lietuva? Ar Lietuva LDK, ar tai Basanavičiaus palikimas, galbūt tai tik buferinė zona tarp Rytų ir Vakarų, galų gale ar Lietuva tautinė valstybė, ar naujas multikultūris pasaulio piliečių sambūris?

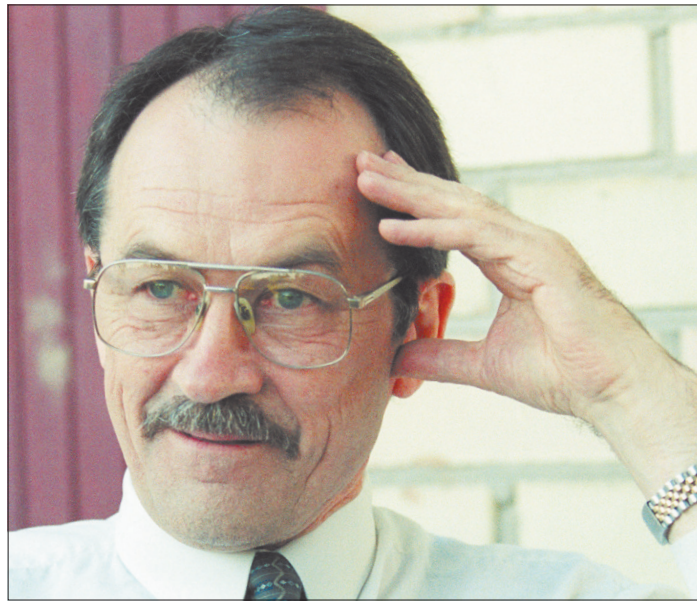
Kitas pamatinis klausimas - kuo turime grįsti šios valstybės gyvenimą? Ar Lietuvos pamatas turėtų išlikti krikščioniškumas ir tautiškumas, ar tai vis dėlto naujosios abstrakčios „atviros

ROMUALDO OZOLO MITAS IR TIKROVĖ JAUNAJAI KARTAI

visuomenės“ vertybės? Šiandienos reliatyvizmo iššūkis verčia nuolat apie tai mąstyti.

Romualdas Ozolas turėjo atsakymus. Jis aiškiai suprato, kas yra ir kuriuo keliu turi žengti Lietuva, - tai modernios, tautinės valstybės kelias.

Laisvų, patriotinę ir tautinę sąmonę turinčių žmonių Lietuvos, kuri išties laisva kurti save, nebijo turėti tvirtą poziciją ir nekelia klupsčiauja prieš Rytų ir Vakarų galios centrus. Valstybė, kurioje piliečiai sprendžia patys ir nelaukia, kol už ją nuspręs kiti.

Redakcijos archyvo nuotr.

Daugeliui šis atviras ir aštrus požiūris buvo nepriimtinas asmeniškai ir ypač nepatogus politiškai. Kuriamai tvarkai, kurioje turėjo nelikti tautinės valstybės principų ir visiems privalomų moralės normų, pats jas skelbiančio žmogaus pavyzdys buvo didelė kliūtis ypač jaunimo sąmonėje ugdant anti-valstybinį mąstymą.

Dėl šio savo išskirtinio požiūrio ir gebėjimo matyti plačiau - daugelio jaunų, politiškai aktyvių žmonių akyse jis buvo tikslingai ir nuosekliai paverstas juokdariu, nuolat iškraipomas ir neretai netgi žeminamas.

Tuometis jaunųjų konservatorių jaunimas vyresniųjų partijos autoritetų buvo paverstas šio bei kitų iškilųjų Sąjūdžio asmenų juodintojais. Jaunieji „lyderiai“ iš tiesų nepraleisdavo progos tyčiotis, klijuodami įvairias pašaipias ir niekinančias etiketes. Štai dabartinis Vilniaus tarybos narys, buvęs jaunųjų konservatorių pirmininkas, prieš porą metų viešai apie Ozolą klausė, ar ir kodėl reikia gerbti signatarą, kurio galvoje esą „vietoje smegenų nešiojamas Žygaičių ir Garliavos beždaly mišinys“.

Cituoju tai sąmoningai - iki šiol daug vyresnių žmonių nežino, kokį lygį buvo pasiekusios tariamai pilietiško jaunimo patyčios socialiniuose tinkluose. „Jaunas - tai kvailas“, galbūt pasakytų vyresnieji, tačiau į tokias tariamai vaikiškas akcijas pro pirštus žvelgė ir visa partijos vadovybė.

Kad tai nebuvo tik vaikiškos patyčios, atskleidžia conserva-

torių jaunimui įtaką iki šiol turinčio „Naujojo Židinio-Aidų“ laikysena Romualdo Ozolo ir jo bendraminčių atžvilgiu.

Simptomiška šiuo požiūriu buvo prieš keletą metų „Naujajame Židinyje-Aiduose“ pasirodžiusi bei slapyvardžiu pasirašyta Viliaus Bartninko publikacija, kurioje Romualdas Ozolas ir ne vienas čia esantis Sąjūdžio aktyvistas vadinti „eks Sąjūdžio žvaigždėmis“, kurių pastangos siekti valstybės atsinaujinimo pramintos tiesiog seniai prarasto populiarumo vaikymusi.

Šios Ozolo juodinimo kampanijos tikslinė auditorija pastarąjį dešimtmetį buvo būtent akademinis jaunimas - istorijos, filosofijos, politikos mokslų studentai. Kova už išsilaisvinimą vis dar tęsiasi, tačiau ne mitinguose ir Sąjūdžio suvažiavimuose, bet jaunų žmonių protuose.

Norėję ir išdrįsę neiti paskui minią, pamėgino su Romualdu Ozolu susipažinti tiesiogiai. Šmeižto jūroje tokių žmonių nebuvo daug. „Pro Patria“ judėjimas, kuriam priklausau, buvo vienas iš tų nedaugelio išdrįsusių. Pastaruosius trejus metus teko kartu su Romualdu Ozolu organizuoti mitingus už lietuvių kalbą, akcijas už istorinės atminties išsaugojimą, rengti diskusijas ir konferencijas, švęsti valstybės šventes, paskutinį kartą - Baltijos kelio 25-metį. Tačiau kolegoms iš „Pro Patria“ teko ir karti patirtis liudyti valstybės gėdą stebint Romualdo Ozolo ir kitų Sąjūdžio kūrėjų teismus 2012 metais.

Tie, kas norėjo ir išdrįso, pamatė visai kitokį nei mituose piešiamą Ozolą. Ne piktą ir užsidiariusį filosofinėse iliuzijose. Priešingai, matėme jį besišypsantį, juokaujantį, šiltą, tačiau, svarbiausia, mąstantį Lietuvos tikrovę be saviapgaulės ir su nuoširdžiausiu rūpesčiu. Nedaug kas Lietuvoje turėjo taiklesnę politinę įžvalgą, nedaug kas taip drąsiai ir nebijodamas „politikorektiškumo“ sargybinių tą tiesą apie Lietuvą sakydavo garsiai. To nepatyrusių žmogų neišvengiamai stebina ryžtas ir valia, kartą savo rankomis atkurtą Lietuvai matyti einant klystkeliais - nusisukant, tačiau vis tiek iki paskutinės dienos rūpintis ir tiesti jai ranką. Iš Romualdo Ozolo šito nebuvo įmanoma atimti.

Šiandien dažnai girdime, kad naujoji karta kurs naują, geresnę Lietuvą. Reikės stipriai pasistengti, kad ši viltis taptų realybe mąstymo nelaisvės ir nuolatinio puolimo prieš nacionalinę valstybę bei jos kūrėjus sąlygomis. Todėl šiandien privalome kalbėti apie tai, ką apgynėme ir išsaugojome, ir apie tai, už ką taip stipriai kovojo Romualdas Ozolas - laisvų, tautinę sąmonę turinčių ir objektyvią moralės tiesą pripažįstančių žmonių Lietuvą. Pažintis su šiuo žmogumi, kurį norisi ir galima vadinti Kovo 11-osios Lietuvos tėvu, buvo trumpa ir pavėluota, bet nepaprastai įkvepianti ir jam išėjus stovėti nacionalinės valstybės ir moralės tiesos gynėjų gretose.

Tegu ši diena stiprina mūsų viltį. Tikiu, kad galime galutinai įveikti ne tik skleidžiamą propagandą ir žalingą praeities palikimą, bet ir supratę Romualdo Ozolo nuogaštavimus susitelkę kurti tvirtą ir patriotišką visų mūsų Lietuvą. Lenkiuosi prieš šio žmogaus ir Sąjūdžio darbus ir tikiu, kad jo palikimas dar bus prikeltas gyvenimui.